

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

УДК 657

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-1-8>

РОЛЬ ОБЛІКУ АВАНСІВ ВИДАНИХ ТА ОТРИМАНИХ В ОЦІНЦІ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ; ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТУ НА ЗНЕЦІНЕННЯ

Д. А. КЛИМОВИЧ

аспірантка,

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Анотація. Мета статті полягає в обґрунтуванні ролі бухгалтерського обліку авансів виданих та отриманих в справедливій оцінці фінансових інструментів із практичним застосуванням тесту на знецінення. **Методика дослідження.** Досягнення поставленої у статті мети здійснено за допомогою методів логічного узагальнення та наукової абстракції, аналітичного методу. **Результати.** Досліджено економічну сутність авансів виданих та отриманих, проаналізовано методику відображення в бухгалтерському обліку авансів відповідно до нормативної бази законодавства сфери діяльності підприємства. Проаналізовано господарські операції з авансами виданими та отриманими в частині їх функціонального призначення та досліджено їх вплив при оподаткуванні підприємства. Досліджено виникнення відстроченого податкового активу та відстроченого податкового зобов'язання внаслідок операцій з авансовими платежами. Доведено важливість застосування тесту на знецінення при відображенні авансів виданих та отриманих в фінансовій звітності підприємства. Розроблено та запропоновано тестування на ознаки знецінення авансів виданих та отриманих, що сприятимуть висвітленню авансів у фінансовій звітності по якомога точнішій справедливій вартості на звітну дату. Проаналізовано основні аспекти господарських операцій з авансами у розрахунках з нерезидентами, виділено часові граничні строки при таких господарських операціях в іноземній валюті, відповідно з урахуванням можливих ризиків застосування відсоткових ставок пені. **Практична значущість результатів дослідження.** Запропонований в статті підхід із застосуванням розробленого тесту на знецінення сприятиме удосконаленню бухгалтерському обліку та достовірному висвітленню авансів виданих та отриманих по справедливій оцінці фінансових інструментів в фінансовій звітності. Регулярна перевірка авансів виданих та отриманих на наявність ознак ймовірності зменшення корисності сприятиме ефективності застосування можливостей всіх подібних фінансових інструментів, що позитивно впливає на фінансові показники господарської діяльності підприємства.

Ключові слова: облік авансів, фінансові інструменти, аванси видані, аванси отримані, справедлива оцінка, тест на знецінення.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Аванси видані та отримані є одними із основних фінансових інструментів, котрі слугують спрощенню в функціонуванні облікової системи в питаннях розрахунків з контрагентами та підвищенню доходності підприємства. Механізм облікового відображення фінансових інструментів в якості авансів зазнав суттєвих змін під впливом діджиталізації та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності на вітчизняні підприємства. Порядок оптимізації та удосконалення методів облікового відображення фінансових активів та зобов'язань по справедливій вартості набуває все більшої актуальності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження питань обліку операцій з фінансо-

вими інструментами, зокрема авансових платежів не полишають своєї актуальності та все більше привертають увагу як науковців, так і практиків. Дослідженню теоретичних аспектів присвячені праці Белозерцева В.С. [1], Білик М.Д. [2], Бланка І.О. [3], Глушко А.Д. [4], Собчишин В.М. [10], Яременко Л.М. [12], питанню сутності авансів як способу розрахунків між контрагентами з практичним застосуванням розкрито в публікаціях Л. Ірхи, Т. Кожухової, О. Михасика, О. Церковної, Д. Чирки. Проте, питання стосовно, достовірної оцінки та справедливої вартості на звітну дату авансів виданих та отриманих, вважаємо недостатньо висвітлені в економічно-обліковому просторі, та потребує подальшого наукового дослідження.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою даного дослідження є дослі-

дження ролі обліку авансів виданих та отриманих в оцінці фінансових інструментів підприємства. Розробка та застосування тесту на знецінення, який сприятиме висвітленню авансів по справедливій вартості на звітну дату у фінансовій звітності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Справедлива оцінка фінансових активів та зобов'язань в звітності виконує важливу функціональну роль в системі висвітлення достовірної інформації стосовно фінансових показників. За своєю сутністю аванси як фінансові інструменти можуть трактуватись як різновид попередніх оплат, а отже і різновид позик, так і формою забезпечень виконання зобов'язань контрагента. На думку О.Д. Михасика [7, с. 119], авансові платежі – найбільш застосовуваний спосіб розрахункових операцій між контрагентами в Україні. Облік авансів виданих та отриманих по їх якомога ближчій справедливій вартості на дату звітності передбачає, в теоретичному аспекті, необхідність здійснення тесту на знецінення на дату звітності. Проте, практична інтерпретація даного аспекту дещо ускладнена відсутністю чіткого механізму, який би був притаманним саме операціям обліку з авансами виданими та отриманими. Вважаємо дана проблема потребує нагального вирішення. Зокрема, для достовірної оцінки авансів виданих та авансів отриманих, а саме рядків Балансу 1130 (Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами) та 1635 (Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами) нормативна база наголошує на проведенні тесту на знецінення на кожну звітну дату, адже і знецінення, і припинення визнання призводять до зменшення балансової вартості активу, іноді до нуля. Хоча знецінення по суті не повинно призводити до нульової вартості, адже актив повинен містити потенціал економічних вигід. Проте, враховуючі особливості процесів господарювання тієї чи іншої галузі, у господарюючих підприємств вільної економіки України, відсутній такий унікальний та універсальний алгоритм тестування на ознаки знецінення який би був притаманний та приносив користь в застосуванні абсолютно всім господарюючим суб'єктам, а саме і державному сектору підприємств, і приватному бізнесу. Для вирішення теоретичних та прикладних питань Відомо, що згідно вимог міжнародних стандартів фінансової звітності [8] всі фінансові активи, за винятком тих, що оцінюються за справедливою вартістю, (відповідно всі зміни відображені у звіті про прибутки та збитки за період), мають бути протестовані на предмет знецінення.

Найчастіше на практиці підлягають знеціненню:

- торговельна дебіторська заборгованість;
- видані позики;

- інвестиції в боргові цінні папери (утримувани для одержання грошових коштів через погашення основної суми боргу та відсотків).

Наприклад, у разі знецінення фінансового активу, що його обліковують за амортизованою вартістю, у звіті про фінансовий стан відповідний резерв має бути визнаний у основному складі активів, зменшуючи тим самим балансову вартість фінансового активу.

Є.О. Харитонов обґрунтовує аванс як грошові кошти, або інші цінності, які боржник передає кредитору в рахунок майбутніх платежів [5, с. 83] Тобто під авансом ми вбачаємо частковий платіж за здійснення роботи, надання послуги чи придбання товару [5].

Згідно з затвердженим Порядком бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ № 372 від 02.04.2014 р., авансовий платіж – це грошова сума, яку перераховують згідно із договором наперед у рахунок майбутніх розрахунків за товари (роботи, послуги), які мають бути отримані (виконані, надані) [9]. Аванс – це визначена грошова сума (попередній платіж) або цінності, які покупець чи замовник передають продавцю чи виконавцю робіт у рахунок майбутніх платежів за передане майно, виконану роботу чи надані послуги (яка включається до загальної ціни товару). У разі розірвання договору за домовленістю сторін або у зв'язку з невиконанням однією із сторін договору своїх обов'язків сума коштів, сплачена як аванс, має бути повернута покупцю. Наприклад, якщо продавець відмовляється передавати товар, покупець має право вимагати розірвання договору та повернення авансу. Отже, у разі розірвання договору з будь-яких причин аванс має бути повернутий покупцю у повному розмірі.

Облік розрахунків за авансами виданими та отриманими ведеться як того рекомендує Інструкція до плану рахунків № 291[6], зокрема по рах.б/о 371 «Розрахунки за виданими авансами», 377 «Розрахунки за іншими дебіторами»(зазвичай, облік ведеться за тими операціями, які не відображаються по інших субрахунках рах. 37 «Розрахунки з різними дебіторами», 681 «Розрахунки за авансами одержаними», 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», 685 «Розрахунки з іншими кредиторами» окремі випадки також передбачають розрахунки з дочірніми (асоційованими) підприємствами (не філіями), в таких випадках застосовують субрахунок 682 «Внутрішні розрахунки». Також важливим аспектом при обліку авансів виданих або отриманих є аспект оподаткування таких операцій, Загалом можна виділити наступні основні правила, стосовно обліку

ПДВ – ми визнаємо податковий кредит (по Дт субрахунку 641 «Розрахунок за податками»), у разі якщо – аванс все ж таки відображений в обліку, відповідно суб'єкт не має реєстрації податкової накладної по такій операції, сума ПДВ обліковується з використанням аналітики до транзитного субрахунку 644 «Податковий кредит».

Авансові платежі доволі часто і є причиною появи податкових різниць, а саме виникнення відстроченого податкового активу та відстроченого податкового зобов'язання. Безумовно, факт такої бухгалтерської операції, як отримання авансу не можна розцінювати як дохід, і в той же час нарахування податку на прибуток не можна розцінювати як витрату (видатком) в отримання авансу. Оскільки, ми не вважаємо доходом операцію з отримання авансу, і в той же час, операція нарахування податку на прибуток не визнається витратами з податку на прибуток, тоді вона відповідає критеріям визнання фінансового активу. Проте очевидно, що такий актив не є ототожненням поняття дебіторська з бюджетом, адже сума, що нарахована не є передоплатою, але і обумовлена податковим законодавством, тому визнається як активі відстрочений. В подальшому, звичайно, він буде включений в дохід і в бухгалтерському обліку – коли буде здійснено відвантаження. Саме тому відстрочений податковий актив становить: сума отриманого авансу, що множиться на податкову ставку. Проте, це не гарантує, що в майбутньому даний аванс не призведе до відображення доходу в бухгалтерському обліку, і в той же момент – зрештою, такий аванс може бути повернутий. В такому випадку, для системи оподаткування сума прибутку буде зменшеною, а в бухгалтерському обліку аванс не відобразатиметься в розрахунках фінансового результату. Отже, у випадку коли отриманий аванс так і не стане доходом – нарахований податок на прибуток в декларації з бухгалтерської точки зору не стане активом. При поверненні авансу тимчасова різниця, що підлягає оподаткуванню перестає бути такою і повинна сторнуватись.

Безумовно, зазвичай раніше видані, алене повернуті аванси, після закінчення терміну позовної давності списують як безнадійні борги, зокрема шляхом дебетування через субрахунок 944 «Сумнівні та безнадійні борги», і Кр.371, тобто, одночасно списання дебіторської заборгованості відображається поза балансом – Д-т 071 «Списана дебіторська заборгованість», проте строк позовної давності за законодавством України (ст.257 ЦК України) понад 3 роки [11].

Аванси видані враховуються за первинною вартістю мінус резерв на знецінення, і як ми відомо практичне здійснення нарахування резерву під знецінення чітко не регламентовано, що обумовлює дещо аспект невизначеності в достовірності його облікової оцінки в фінансовій звітності на звітну дату. Віднесення авансу до довгострокових активів відбувається у разі, коли товари або послуги, за які здійснений аванс, зможуть бути доставлені більше ніж через 12 місяців, або ще пізніше, або якщо аванс відноситься до активу, який при первинному визнанні включається в категорію необоротних активів. В такому разі, аванс буде віднесений на фінансовий результат після факту отримання товарів або послуг, до яких відноситься аванс, відповідне знецінення признається у складі прибутку або збитку. Виявлено, що на сьогоднішній день не затверджено чіткої методики здійснення тесту на знецінення, який би міг виявити ознаки знецінення. Нами було розроблено і запропоновано у методику з застосуванням внутрішньої робочої документації (Табл. 1, Табл. 2), яка дає змогу проаналізувати та протестувати операції по договорам з контрагентами та визначити справедливую оцінку фінансових активів або зобов'язань в якості авансів на дату звітності.

Аванси отримані відносяться до сум, одержаних у формі передоплати за товари, роботи чи послуги у ході звичайної діяльності. Вони обліковуються у розмірі початково одержаних сум, за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими

Таблиця 1

Тест на знецінення Аванси видані

Контр-агент	Дата видачі	Сума	Додаткові витрати (інфляція, псування, витрати)	Дата закриття авансу виданого (акт, накладна)	Сума	Дельта

Таблиця 2

Тест на знецінення Аванси отримані

Контр-агент	Дата отримання	Сума	Додаткові витрати (інфляція, псування, витрати)	Дата закриття авансу виданого (акт, накладна)	Сума	Дельта

сумами буде здійснений шляхом постачання відповідних товарів або послуг. Таким чином, застосовуючи тестування облікових операцій з авансами виданими та отриманими через робочі таблиці з аспектами як зазначено в Табл. 1 і Табл. 2, Користувач чітко бачитиме невиконані зобов'язання по операціям з кожним контрагентом і матиме змогу достовірно визначити суму знецінення таких фінансових активів та зобов'язань на дату звітності.

Проте варто зазначити, Окремим питанням є операції з нерезидентами. Після початку воєнних дій підприємці стали більше переходити на надання послуг на світовому ринку. Перш за все, це викликано можливістю отримувати валютні надходження та зменшувати інфляційні ризики, по-друге, це викликано упевненістю у виконанні фінансових зобов'язань нерезидентом та мінімізацією форс-мажорних обставин.

Надання юридичними особами послуг нерезидентам суттєво відрізняється від співпраці із українськими підприємствами. Немонетарні статті – статті інші, ніж монетарні. Наприклад товарна дебіторська (6812) / кредиторська заборгованість (3712). До монетарних статей належать будь-які аванси у валюті – отримані чи перераховані. Така заборгованість в момент погашення обліковується за курсом НБУ на момент отримання (надання) авансу.

У разі здійснення авансових платежів в іноземній валюті постачальникові частинами й одержання частинами від постачальника немонетарних активів (робіт, послуг) вартість одержаних активів визнаємо за сумою авансових платежів із застосуванням валютних курсів, виходячи з послідовності здійснення авансових платежів. Суму авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, одержану від інших осіб у рахунок платежів для постачання готової продукції, інших активів, виконання робіт і послуг, під час включення до складу доходу звітного періоду перераховують у валюту звітності із застосуванням валютного курсу на початок дня дати одержання авансу.

У разі одержання від покупця авансових платежів в іноземній валюті частинами та відвантаження частинами покупцеві немонетарних активів дохід від реалізації активів (робіт, послуг) визнають за сумою авансових платежів із застосуванням валютних курсів, виходячи з послідовності одержання авансових платежів.

Підсумовуючи, наразі, граничні строки на повернення валютної виручки складають 120 календарних днів з моменту підписання акту-приймання-передачі наданих послуг або інвойсу. Проте, зважаючи із запровадженням військового стану та нестачею іноземної валюти цей строк може скорочуватися, або відповідно збільшуватися при поверненні валютної виручки за ЗЕД договорами, адже за один день прострочення встановлена пеня 0.3% від неповернутої виручки. Як бачимо, аналізуючи знецінення авансів – особливої уваги потребує випадки виданих, або отриманих авансів від нерезидентів.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Важливу роль у підвищенні ефективності управління фінансовими інструментами підприємства відіграє його обліково-аналітичне забезпечення. На сьогоднішній день питання щодо визначення достовірної справедливої вартості фінансових інструментів, а саме авансів виданих та отриманих є одним з найбільш суперечливих проблем в бухгалтерському обліку. Розроблені та запропоновані практичні рекомендації стосовно використання робочої документації для тестування на знецінення авансів сприяє вирішенню проблеми відображення авансів виданих та отриманих по справедливій вартості в фінансовій звітності. Адже, для кожного підприємства проводити перевірку на наявність ознак зменшення корисності своїх активів та тестування на знецінення є важливим механізмом, за допомогою якого дається оцінка ефективності їх використання, що у свою чергу впливає на фінансовий результат діяльності підприємства і майбутні управлінські рішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белозерцев В. Щодо товарного кредитування та дебіторської заборгованості на підприємстві. *Економіст*. 2008. № 5. С. 58–61.
2. Білик М.Д. Управління дебіторською заборгованістю. *Фінанси України*. 2003. № 12. С. 24–36.
3. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навч. курс. Київ : Ніка-Центр Ельга, 2001. 528 с.
4. Глушко А.Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності. *Ефективна економіка*. 2018. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6464>
5. Цивільний кодекс України: ком. / заг. ред. Є.О. Харитонов, О.М. Калітенко. Харків : Одиссей, 2005. Т. 2. 1024 с.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджена Наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#n4>
7. Михасик О.Д. Види безготівкових розрахунків в іноземній валюті. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2011. № 4 (55). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuodpsu_2012_4_19
8. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf

9. Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ, Наказ, Порядок від 02.04.2014 № 372 URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/re25203?an=610&ed=2017_01_01
10. Собчишин В.М., Драчук С.О., Джангіров О.Г., Домбровський А.Ю. Управління дебіторською заборгованістю підприємства з метою уникнення кризи неплатежів. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8320>
11. Стаття 247 Цивільного Кодексу України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. Яременко Л.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9714>

REFERENCES

1. Belozertsev, V. (2008). Shchodo tovarnoho kredyuvannya ta debitors'koyi zaborhovanosti na pidpryyemstvi. *Ekonomist* [Regarding commodity lending and receivables at the enterprise]. *Economist*. 5, 58–61 [in Ukrainian].
2. Bilyk, M. D. (2003). Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu [Accounts receivable management]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 12, pp. 24–36.
3. Blank, I. O. (2001) *Finansovyy menedzhment: navch. kurs.* [Financial management: education course]. Kyiv: Nika-Center Elga, 528 p.
4. Hlushko, A. D. (2018). Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu v systemi zabezpechennya efektyvnoyi diyal'nosti [Management of receivables in the system of ensuring effective activity]. *Efektyvna ekonomika – Efficient economy*, 7. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6464> [in Ukrainian].
5. Kharitonov, Ye. O., Kalitenko, O. M. (eds.) (2005). *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy* [Civil Code of Ukraine]. Kharkiv: Odissey. (1024 p.) Vol. 2 [in Ukrainian].
6. Instruktsiya pro zastosuvannya Planu rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'yazan' i hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy. Zatverdzhena Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy 30.11.1999 № 291 [Instructions on the application of the Plan of accounts for the accounting of assets, capital, liabilities and economic operations of enterprises and organizations. Approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine on November 30, 1999 No. 291]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#n4> [in Ukrainian].
7. Mykhasyk, O. D. (2011). Vyd bez'hotivkovykh rozrakhunkiv v inozemniy valyuti [Types of non-cash payments in foreign currency]. *Naukovyy visnyk Natsional'noho universytetu DPS Ukrainy (ekonomika, pravo) – Scientific Bulletin of the National University of the State Department of Ukraine (Economics, Law)*, 4 (55). Available at http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnudpsu_2012_4_19 [in Ukrainian].
8. Mizhnarodnyy standart finansovoyi zvitnosti 9 «Finansovi instrumenty». [International Financial Reporting Standard 9 “Financial Instruments”]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf [in Ukrainian]
9. Pro zatverdzhennya Poryadku bukhhalters'koho obliku okremykh aktyviv ta zobov'yazan' byudzhetnykh ustanov ta vnesennya zmin do deyakykh normatyvno-pravovykh aktiv z bukhhalters'koho obliku byudzhetnykh ustanov, Nakaz, Poryadok vid 02.04.2014 № 372 [On the approval of the Procedure for the accounting of individual assets and liabilities of budgetary institutions and the introduction of changes to some regulatory legal acts on the accounting of budgetary institutions, Order, Procedure dated 04.02.2014 No. 372. Available at: https://ips.ligazakon.net/document/view/re25203?an=610&ed=2017_01_01 [in Ukrainian].
10. Sobchyshyn, V. M., Drachuk, S. O., Dzhanhіrov, O. H., Dombrov's'kyy, A. Yu. (2020). Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu pidpryyemstva z metoyu unykennya kryzy neplatezhiv [Management of receivables of the enterprise in order to avoid the crisis of non-payments]. *Efektyvna ekonomika – Efficient economy*. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8320> [in Ukrainian].
11. Stat'ya 247 Tsyvil'noho Kodeksu Ukrainy [Article 247 of the Civil Code of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
12. Yaremenko, L. M. (2021) *Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu v systemi zabezpechennya efektyvnoyi diyal'nosti pidpryyemstva.* [Accounting and analytical support for the management of receivables in the system for ensuring the efficient operation of the enterprise]. *Efektyvna ekonomika – Efficient economy*, 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9714> [in Ukrainian].

Diana Klymovych, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman. **The role of accounting for advances issued and received in the valuation of financial instruments; application of the impairment test.**

Annotation. The purpose of the article is to substantiate the role of accounting for advances issued and received in the fair valuation of financial instruments with the practical application of the impairment test. **Methodology of research.** The goal set in the article was achieved using the methods of logical generalization and scientific abstraction, the analytical method. **Findings.** The economic essence of advances issued and received has been studied, the methodology for reflecting advances in accounting in accordance with the regulatory framework of the legislation of the enterprise's sphere of activity has been analyzed. Business transactions with advances issued and received have been analyzed in terms of their functional purpose and their impact on enterprise taxation has been studied. The emergence of a deferred tax asset and deferred tax liability as a result of transactions with

*advance payments has been studied. The importance of applying the impairment test when reflecting advances issued and received in the financial statements of the enterprise has been proven. Testing for signs of impairment of advances issued and received has been developed and proposed, which will contribute to the disclosure of advances in financial statements at the most accurate fair value as of the reporting date. The main aspects of business transactions with advances in settlements with non-residents have been analyzed, time limits have been allocated for such business transactions in foreign currency, taking into account the possible risks of applying interest rates of penalties. **Practical value.** Practical significance of the research results. The approach proposed in the article using the developed impairment test will contribute to the improvement of accounting and reliable coverage of advances issued and received at fair value of financial instruments in financial statements. Regular checking of advances issued and received for signs of possible impairment will contribute to the effective use of the capabilities of all such financial instruments, which has a positive effect on the financial indicators of the enterprise.*

Keywords: *accounting for advances, financial instruments, advances issued, advances received, fair value, impairment test.*